

CENTRUL ROMÂN AL ENERGIEI ȘI TRANSELECTRICA SEMNEAZĂ CONTRACTUL PENTRU PROIECTUL “CROSSBOW” FINANȚAT DE COMISIA EUROPEANĂ

30 August 2017, Mihai PAUN

Un nou Proiect European în care asociația Centrul Român al Energiei (CRE) este partener împreună cu membrul său TRANSELECTRICA este acceptat pentru finanțare de Comisia Europeană (CE). Proiectul “CROSSBOW” – “CROSS BOrder management of variable renewable energies and storage units enabling a transnational Wholesale market” a fost selectat în vederea finanțării în cadrul Programului Orizont 2020, parte a tematicii H2020-LCE-2016-2017 (COMPETITIVE LOW-CARBON ENERGY), topic LCE-04-2017- Demonstrarea integrării sistemului cu tehnologii de rețea inteligentă de transport și tehnologii de stocare, cu o creștere a ponderii energiilor regenerabile). CRE este partener în acest proiect împreună cu Societatea TRANSELECTRICA S.A., în coordonarea Grupului Spaniol ETRA Investigation Y Desarrollo SA, alături de 8 Operatori de Transport și de Sistem (OTS) din Europa Centrală și de Sud-Est: ADMIE (GR), ESO (BG), EMS (RS), NOS BiH (BA), HOPS (HR), ELES (SI), CGES (ME), MEPSO (MK) și alți parteneri într-un consorțiu de 24 organizații profesionale în domeniul energiei și telecomunicațiilor din 13 țări europene.

CE a semnat astăzi 30 august “Grant Agreement”-ul pentru finanțarea Proiectului “CROSSBOW” semnat de Coordonatorul de Proiect în 16 august. În 16 iunie Vice-Președintele CRE Mihai PĂUN a semnat Înțelegerea cu Partenerii de Proiect. CE a comunicat în 15 mai scrisoarea oficială privind acceptul pentru finanțarea Proiectului “CROSSBOW”, împreună cu raportul de evaluare al experților individuali. Proiectul are durată de patru ani și începe la 1 Noiembrie 2017.

Proiectul CROSSBOW a fost evaluat cu 14 puncte din 15 și a primit scrisori de susținere din partea asociațiilor europene reprezentative: ENTSO-E, Energy Community, REScoop.eu, CENELEC, APEE, precum și din partea altor organizații, inclusiv DNV-GL, autorități de reglementare: ANRE (RO), ERC (MK), Energy Agency (RS), Energy and Water Regulatory Commission (BG), Ministerul Economiei (RO), Ministry of Environment and Energy (GR), etc.

CROSSBOW este un proiect pilotat de Operatorii de Transport și de Sistem cu două obiective strategice interdependente și la fel de importante: pe de o parte, urmărește să ofere pe piață cu succes, în termen de 24 de luni după încheierea proiectului, un set de soluții tehnologice care să permită creșterea utilizării în comun a resurselor pentru promovarea gestionării transfrontaliere a energiilor variabile din surse regenerabile și a unităților de stocare, permițând o mai mare penetrare a energiilor ecologice, reducând în același timp costurile operaționale ale rețelei și îmbunătățind avantajele economice ale surselor de energie regenerabilă (SRE) și ale unităților de stocare.

Pe de altă parte, proiectul intenționează să aibă un impact semnificativ asupra activităților comerciale și de inovare ale consorțiului - cu recuperarea investițiilor (ROI) planificată pentru parteneri de mai puțin de 36 de luni de la lansarea completă și comercializarea produselor și serviciilor CROSSBOW - și Sectorul european în ansamblu, contribuind la crearea a peste 70 000 de locuri de muncă, accesul la servicii energetice de o calitate mai bună a 56.831.418 cetățeni și întreprinderi, economisirea a 3 Mtone de gaze cu efect de seră (GES) și creșterea cu 10% a ponderii SRE (15,2 TWh), printre alte impacturi.

Realizarea acestor obiective strategice va implica cele patru aspecte abordate de LCE-04-2017, deoarece proiectul va demonstra o serie de tehnologii diferite care oferă operatorilor de sistem și de transport o flexibilitate sporită și o robustețe sporită prin: 1) un control mai bun al energiei de echilibrare transfrontaliere la Punctele de interconectare; 2) noi soluții de stocare - distribuite și centralizate -, care oferă servicii auxiliare pentru operarea Centralelor Virtuale de Stocare (VSP); 3) TIC și comunicații mai bune - de ex. o mai bună observabilitate a rețelei, care să permită generarea flexibilă și schemele de răspuns la cerere; 4) definirea unei piețe angro transnaționale, propunând o remunerare echitabilă și durabilă a energiilor curate prin definirea de noi modele de afaceri care să sprijine participarea noilor jucători - adică agregatori - și reducerea costurilor.

Rezultatele proiectului **CROSSBOW** vor fi evaluate în decurs de 18 luni de către unul dintre **Coordonatorii Regionali de Siguranță (RSC)** europeni și 8 OTS din Europa de Sud-Est (SEE), grupate astfel încât să formeze grupuri care vor valida fiecare dintre rezultatele proiectului în cel puțin trei țări diferite, demonstrând în toate cazurile modul în care CROSSBOW abordează Provocările regionale cu care se confruntă acești OTS.

Asociația CRE este partener direct împreună cu membrii săi în cinci proiecte finanțate de Comisia Europeană aflate în derulare începând din 2016: **SUCCESS** - Securing Critical Energy Infrastructures, împreună cu ELECTRICA, **RE-SERVE** - Renewables in a Stable Electric Grid, **WISEGRID** - Wide scale demonstration of Integrated Solutions and business models for European smart GRID și **CROSSBOW** -, împreună cu TRANSELECTRICA și **NRG5** - Enabling Smart Energy as a Service via 5G Mobile Network advances, împreună cu ROMGAZ.

